

ELS CONSUMIDORS A BALEARS (XVI)

ES DETECTEN SÍMPTOMES DE RECUPERACIÓ

Des del nostre punt de vista, i més en un context de crisi com l'actual, és fonamental conèixer l'opinió dels agents socials i econòmics per poder avaluar la situació i les perspectives econòmiques d'un determinat territori, però també és bàsic analitzar el nivell de confiança dels ciutadans i ciutadanes de la nostra comunitat. Des de 1996, la Fundació Gadeso, seguint el model homologat de l'Eurostat (Unió Europea), analitza l'índex de confiança dels consumidors a Balears, i Quaderns Gadeso publica aquests resultats des de 2003. Com és habitual, els resultats es presenten de manera global i també desglossats per cada una de les illes.

Mostra: 900 entrevistes. Error màxim: +-3,3%. Nivell de confiança: 95,5% Treball de camp: juliol 2011

La taula adjunta, que mostra l'evolució del nivell de confiança dels consumidors des de 2006 fins 2010, no és més que un reflex de la situació viscuda en els darrers anys a Balears en particular i a Espanya i la resta del món en general.

Com es pot veure, a l'any 2006 es registra un índex de confiança positiu, conseqüència de la bonança econòmica. A partir d'aquí s'inicia un descens molt rellevant i continuat en el temps, fins arribar a la cota mínima a l'any 2010, quan l'índex de confiança dels consumidors de Balears es situava en un -43.

No obstant, enguany es romp aquesta tendència negativa i la confiança dels consumidors experimenta un significatiu repunt, assolint nivells similars als de 2008 (esclat de la crisi).

Hem de tenir en compte que les dades sobre confiança es veuen afectades pel moment en què es realitza la investigació. És a dir, que a l'hora d'analitzar les xifres d'aquest Quadern Gadeso s'han de considerar les relativament bones perspectives dipositades en l'actual temporada alta turística (veure QG 191).

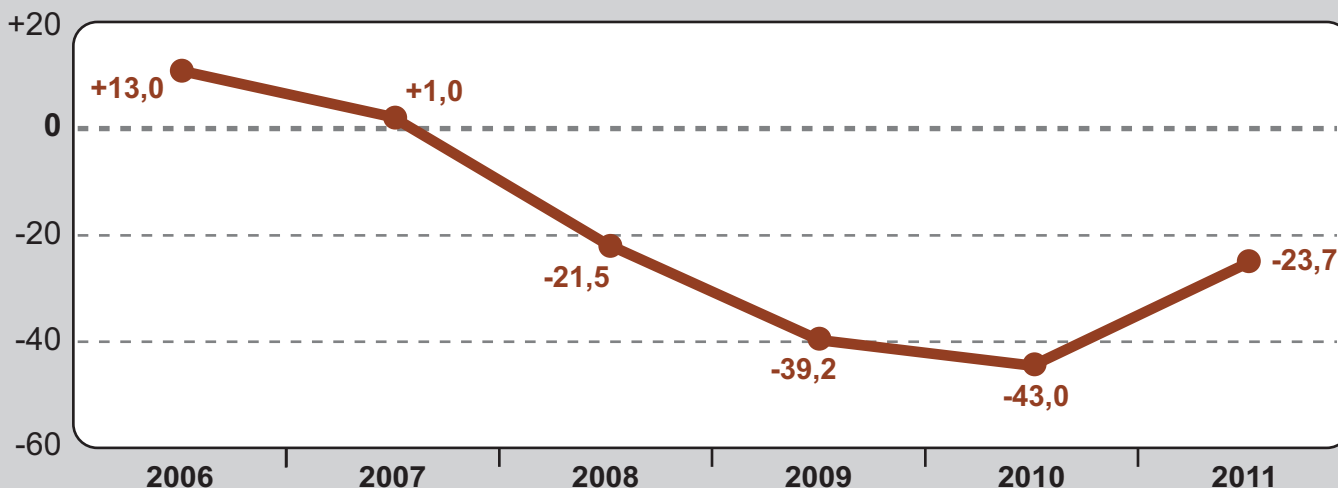
En qualsevol cas, haurem d'esperar a veure si aquests dos factors (bones perspectives turístiques i millora de la confiança dels consumidors) es tradueixen en reactivació econòmica i en una disminució estructural de l'atur.

En les pàgines següents analitzarem amb més profunditat aquestes dades: desglossament per illes i per economia familiar i economia general i estudi dels factors que poden influir en aquestes percepcions ciutadanes: cost de vida, consum, endeutament...

TAULA N°1

ÍNDEX DE CONFIANÇA DELS CONSUMIDORS A BALEARS

Evolució 2006-2011

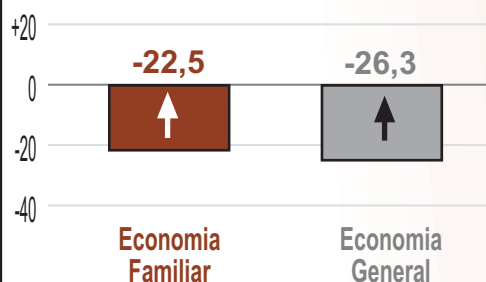

Font: Índex de confiança dels consumidors. juliol 2011

MILLORA LA CONFIANÇA DELS CIUTADANS

MALLORCA (-24,4) ↑

TAULA Nº2

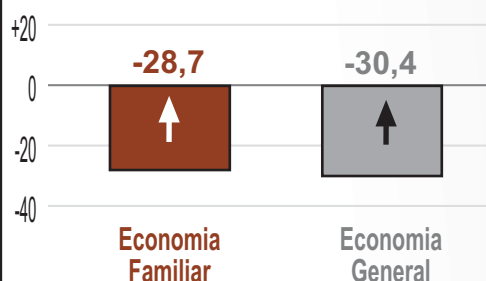
Font: Índex de confiança dels consumidors. Juliol 2011

L'índex de confiança global de **Mallorca** encara presenta xifres negatives (-24,4), però, en qualsevol cas, el més destacable és la rellevant millora que ha experimentat en el darrer any (en la darrera investigació l'índex es situava en un -42,5).

A més, aquesta millora es dona tant si ens referim a l'economia familiar com a la general. Com hem dit abans, es posa de manifest una certa confiança en un canvi de tendència, motivat per les esperances dipositades en l'actual temporada alta turística. No obstant la significativa millora, no podem oblidar que els índexs de confiança dels consumidors es mantenen en nivells negatius, i està per veure que això ens porti a una reactivació del consum intern.

MENORCA (-29,6) ↑

TAULA Nº3

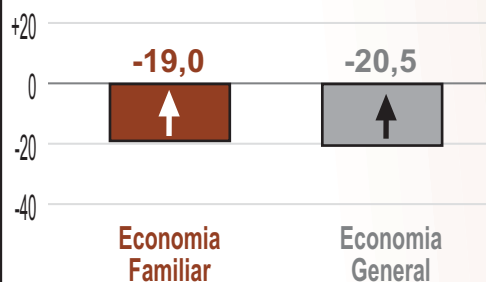
Font: Índex de confiança dels consumidors. Juliol 2011

Menorca és l'illa que presenta les dades més negatives de Balears, tant a nivell global com en el desglossament de les economies familiar i general. Això pot ser degut a unes perspectives turístiques menys positives (veure QG 191) i a una major sensació d'estancament de l'economia per part dels menorquins i menorquines.

Així i tot, la millora experimentada en el darrer any és molt rellevant, passant d'un -45,5 a un 29,6. Com a la resta de les illes, els menorquins observen la seva economia de la llar de manera menys negativa que la general. Encara que amb escassa diferència, es percep que l'economia familiar no és tant negativa com les grans xifres aparegudes als mitjans de comunicació.

EIVISSA (-19,8) ↑

TAULA Nº4

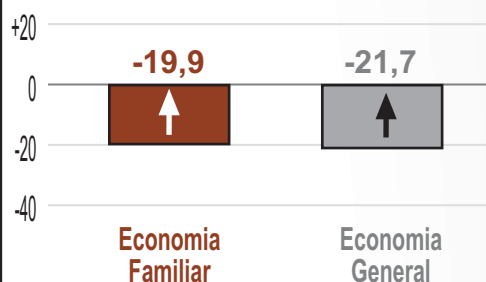
Font: Índex de confiança dels consumidors. Juliol 2011

Els ciutadans i ciutadanes d'**Eivissa** són els que mostren una major confiança en l'economia, tant general com familiar. Queda clar que les bones perspectives per l'actual temporada turística estan darrere la important millora de les percepcions dels eivissencs (l'índex de confiança global ha passat del -42,5 al -19,8). Com a la resta de les illes, l'economia familiar es veu amb menys negativitat que l'economia general, si bé ambdues experimenten un avanç molt rellevant.

Ara bé, com ja hem dit al llarg d'aquesta publicació, resta veure si aquest canvi de tendència es mantén en el temps i si, de ser així, durà com a resultat la reactivació econòmica i una millora estructural en les xifres del mercat de treball.

FORMENTERA (-20,8) ↑

TAULA Nº5

Font: Índex de confiança dels consumidors. Juliol 2011

Formentera presenta unes xifres molt similars a les observades a la pitiüsa major: l'índex de confiança dels consumidors es situa en el -20,8, molt lluny del registrat en l'anterior investigació (-41,5). També trobam aquesta significativa millora si desglossam la dada en economia general i economia familiar.

Com passa a Eivissa, la millora de l'ocupació a l'inici de la temporada alta i les bones perspectives per als propers mesos són a l'origen d'aquest gir cap a l'optimisme, si bé no podem oblidar que les xifres encara són negatives i que el canvi de tendència no està consolidat. Haurem d'esperar a veure com es concreten aquestes dades i quins efectes reals tendran sobre l'economia formenterena.

PERCEPCIONS MENYS NEGATIVES

Segons les dades oficials publicades per l'Institut Nacional d'Estadística, Balears és una de les comunitats on menys ha augmentat l'IPC (el cost de vida) en el darrer any.

És altament significatiu que un 94% dels ciutadans i ciutadanes percebi que durant l'any 2011 ha augmentat el cost de vida a la nostra comunitat, augment que ha tengut efectes directes sobre la seva vida quotidiana (alimentació, transports...). Aquesta percepció és comuna a totes les illes de la nostra comunitat.

Malauradament, i malgrat la lleugera millora observada, l'accés a un habitatge continua essent l'assignatura pendent. A més de les dificultats que tenen moltes famílies per fer front a les seves hipoteques (basta veure l'augment de desnonaments dels darrers temps), resulta gairebé impossible l'accés a nous habitatges (àdhuc els de protecció oficial) perquè les entitats financeres pràcticament han tancat l'aixeta del crèdit. Així doncs, la baixada dels preus de les cases no en facilita l'adquisició fins que els bancs suavitzin les condicions de les seves polítiques de préstec.

Encara que s'observi una petita disminució en el percentatge de persones que tenen dificultats per adquirir béns d'equipament, la taula adjunta no fa més que reflectir una realitat clarament percebuda. Basta observar les xifres de disminució de compra de vehicles o les despeses rellevants dins la llar familiar, com poden ser els electrodomèstics.

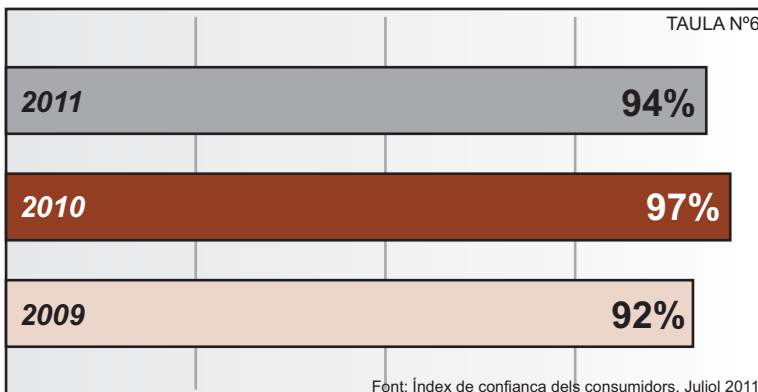
Aquesta realitat afecta no només a l'economia familiar, sinó també al denominat consum intern, i té conseqüències greus, fonamentalment en el petit i mitjà comerç.

No hi ha dubte que la inestabilitat laboral actual genera pesimisme. És molt preocupant que, malgrat les ja elevades xifres, un 32% dels ciutadans i ciutadanes de les nostres illes considerin que l'atur augmentarà durant l'any 2011 i que un 51% cregui que la temporalització seguiran augmentant durant aquest període.

En qualsevol cas, val a dir que aquesta negativitat disminueix en relació a anys anteriors, bé perquè es percebi una certa millora del mercat de treball, bé perquè es consideri que ja s'ha tocat fons i la cosa no pot anar a pitjor.

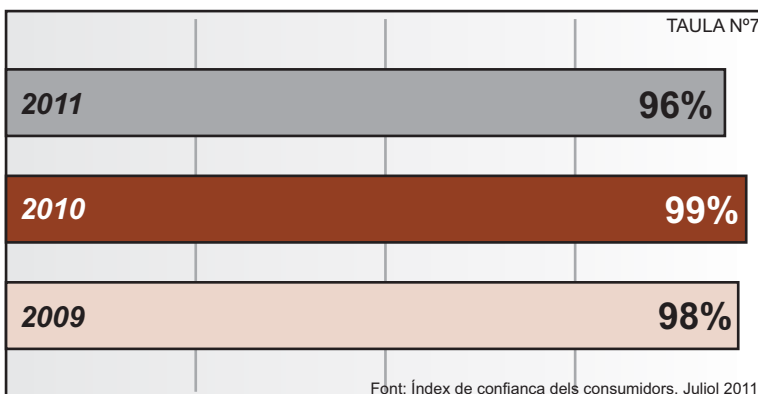
AUGMENT COST DE VIDA 2011

TAULA Nº6

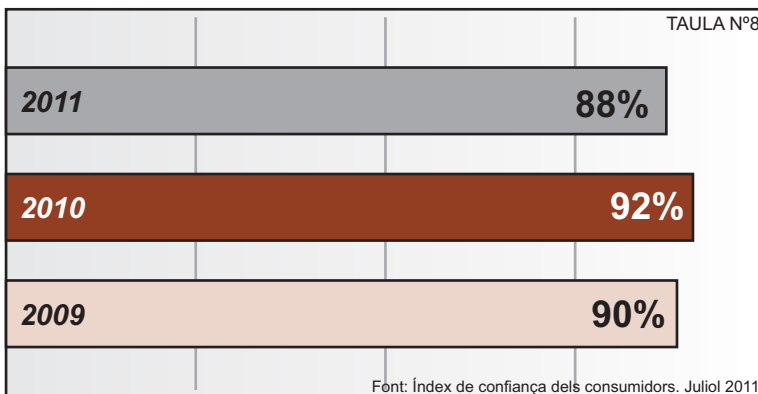
DIFICULTAT ACCÉS HABITATGE 2011

TAULA Nº7

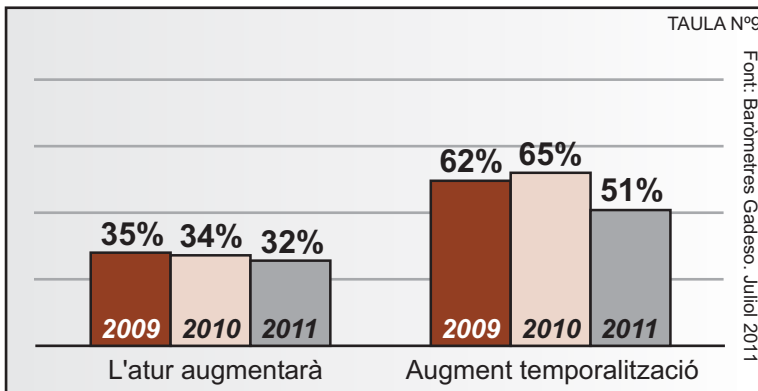
DIFICULTAT BÉNS D'EQUIPAMENT 2011

TAULA Nº8

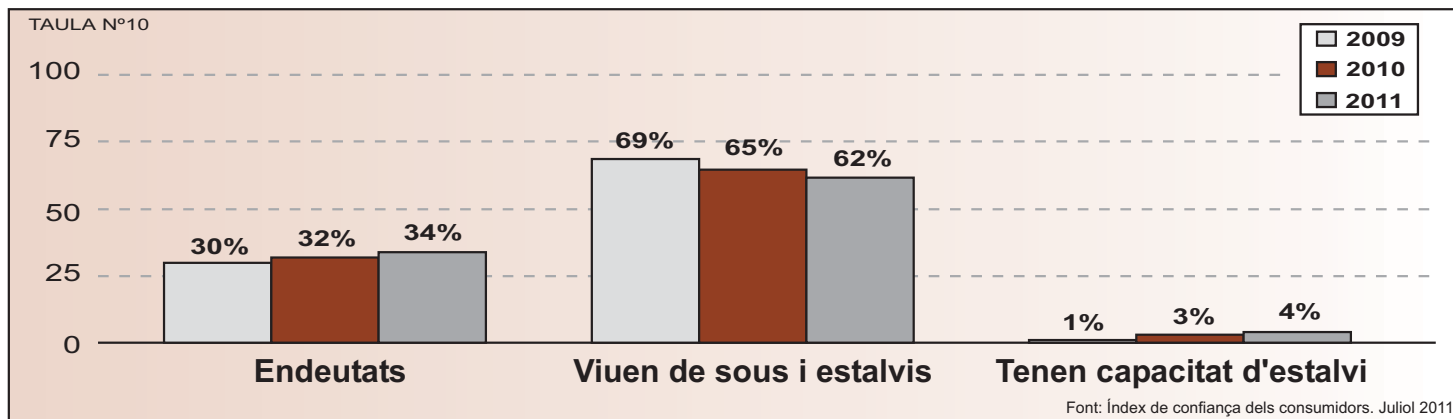
OCUPACIÓ LABORAL 2011

TAULA Nº9

AUGMENTEN ELS ENDEUTATS

SITUACIÓ DE L'ECONOMIA DOMÈSTICA

Segons es desprèn de la taula número 10, cada cop menys ciutadans de Balears poden viure dels seus sous i dels seus estalvis (passen del 69% de 2009 al 62% actual).

Paral·lelament, l'endeutament familiar és una realitat percebuda i constatada (34% de la població). A més de destacar-ne l'augment respecte als anys anteriors, cal demanar-se com es podrà fer front als compromisos econòmics adquirits, sobretot quan moltes famílies de la nostra comunitat han vist disminuït el seu salari familiar per diverses causes: pèrdua de feina, precarietat, mal funcionament dels negocis...

A l'altre costat de la balança es situa el 4% dels illencs que asseguren tenir capacitat per estalviar. Aquest percentatge, tot i ser molt minoritari, ha vengut augmentant en els darrers anys.

Com hem dit en altres ocasions, malgrat que a la nostra comunitat encara es gaudeixi d'un relatiu benestar, s'hi troben persones i col·lectius en risc d'exclusió social. A més, es dona la circumstància que aquest risc afecta no només als segments més "baixos" de la població, sinó també a franges socials i professionals de les denominades classes mitjanes.

PRINCIPALS PROBLEMES 2011

El context de crisi econòmica que estam vivint fa que les principals preocupacions dels ciutadans i ciutadanes de Balears estiguin relacionades, en primer lloc, amb l'**atur** i la **inestabilitat laboral**, i en segon, amb els problemes de caire econòmic.

En tercer lloc apareix, ja fa un temps, la **classe política**. La ciutadania veu els nostres polítics més com un problema que com una solució, com uns gestors incapaçs de

treure'ns de la crisi i més preocupats en aconseguir càrrecs i poder que en solucionar els problemes dels balears.

Per últim, en el rànquing hi trobam la preocupació per la **immigració**, concretada bàsicament en una visió dels immigrants (inclosos els legals) com a adversaris directes en la "lluita" per un lloc de feina i com a "consumidors" de serveis públics (sanitat, educació...) en una època de vaques magres.

		ILLES BALEARS	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera
1)	ATUR / INEST. LABORAL	67,1%	70,1%	72,6%	63,8%	61,9%
2)	PROBLEMES ECONÒMICS	56,4%	57,6%	58,5%	54,1%	55,3%
3)	CLASSE POLÍTICA	49,8%	52,4%	47,2%	51,9%	47,5%
4)	IMMIGRACIÓ	37,9%	40,7%	34,9%	42,6%	33,5%

TAULA Nº11

Font: Índex de confiança dels consumidors. Juliol 2011